

نقش فدراسیون بین المللی حسابداران (ایفک) در

توسعه حرفه حسابداری

گفتگو با: ابوالقاسم فخاریان

انجمن حسابداران خبره ایران یکی از ۱۵۸ عضو فدراسیون بین المللی حسابداران است که از سال ۱۹۹۸ به عضویت این فدراسیون پذیرفته شده است. ایفک وظیفه دار توسعه و اعتلای حرفه حسابداری و حسابرسی در سراسر جهان است و وظایف خود را در قالب ۷ کمیته مختلف انجام می دهد. یکی از این کمیته ها «کمیته حسابداران حرفه ای فعال در بنگاهها» نام دارد که آقای ابوالقاسم فخاریان رئیس شورای عالی انجمن حسابداران خبره ایران به نمایندگی از سوی «انجمن» به عضویت کمیته در آمده است. در این گفتگو با نقش و جایگاه «کمیته حسابداران حرفه ای فعال در بنگاهها» و تاثیرات حضور انجمن در این کمیته، بر حرفه حسابداری در ایران آشنا می شویم.

بروزرسانی دانش آنان می پردازد و امکانات تبادل دانش و تجربه بین حسابداران سراسر جهان را فراهم می کند.

رسالت و هدفهای استراتژیک کمیته چنین تعریف و تبیین شده است:

- ارزش افزایی مستمر برای حسابداران حرفه ای،
- تسهیل ارتباطات و همکنشی دانش بین اعضا،
- ارتقای نقش و جایگاه حسابداران حرفه ای در بنگاههای اقتصادی.

حسابرس

در مورد حسابداران حرفه ای و دامنه پوشش آن بیشتر توضیح دهید.

فخاریان

منظور از حسابداران حرفه ای آن بخش از حسابداران در سراسر جهان است که به طور عمده به فعالیتهای زیر اشتغال دارند:

- مدیریت مالی بنگاهها (CFOs)،
- مشاوره مدیریت،
- مدیریت ریسک،
- حسابرسی داخلی،
- مدیریت پروژه ها،

حسابرس

باخبر شدیم انجمن حسابداران خبره ایران نقش فعالی در «کمیته حسابداران حرفه ای فعال در بنگاهها» دارد. ضمن تشکر از شما برای مشارکت در این گفتگو، ابتدا نقش و وظایف این کمیته را تشریح بفرمایید.

فخاریان

در مقدمه لازم می دانم از تلاش چشمگیر مجله حسابرس برای تقویت رشته حسابداری و حسابرسی در ایران تقدیر و برای شما آرزوی موفقیت کنم.

کمیته حسابداران حرفه ای فعال در بنگاهها (PAIB) یکی از کمیته های عمده و پراهمیت فدراسیون بین المللی حسابداران (IFAC) است که وظیفه پاسخگویی به نیازهای حسابدارانی را که در حوزه های غیر حسابرسی فعالیت می کنند و حسابداران حرفه ای فعال در بنگاهها نامیده می شوند به عهده دارد، و مادر ادامه این گفتگو از آنها به عنوان «حسابداران حرفه ای» نام خواهیم برد. این کمیته از طریق بررسی و شناسایی نیاز این بخش از حسابداران که در انجمنهای حرفه ای سراسر جهان عضویت دارند به توسعه و

• مدیریت سیستم‌های اطلاعاتی،

• تدریس مباحث مالی در دانشگاهها.

بنابر آمار ایفک، بالغ بر ۵۰ درصد از ۲/۵ میلیون اعضای انجمنهای عضو ایفک را حسابداران حرفه‌ای و یا به عبارتی حسابدارانی که به حرفه حسابرسی مستقل نمی‌پردازند، تشکیل می‌دهند.

تحلیل و ارزیابی ایفک از این قرار است که به رغم این واقعیت که بالغ بر ۵۰ درصد اعضای ایفک را حسابداران حرفه‌ای که در حوزه‌های یادشده فوق فعالیت می‌کنند تشکیل می‌دهند، ولی تاکنون در عمل بیشترین توجه ایفک معطوف به حسابرسی و حساب‌برسان بوده و نیازهای این بخش از حسابداران جهان به شایستگی پاسخ داده نشده است. به همین دلیل ایفک براساس یک تحقیق جامع که در سال ۲۰۰۲ از طریق انجمنهای عضو به عمل آورد، نیازهای جامعه وسیع حسابداران حرفه‌ای را مورد بررسی و تحلیل قرار داد و برپایه این تحقیق و تحلیل، هدفها و استراتژیهای «کمیته حسابداران حرفه‌ای فعال در بنگاهها» تدوین شده است.

حسابرس

چه کشورهایی اعضای این کمیته را تشکیل می‌دهند و انجمن حسابداران خبره ایران در این کمیته چه نقشی دارد؟

فخاریان

اعضای این کمیته را نمایندگان ۱۶ کشور تشکیل می‌دهند که همراه با مشاوران فنی خود در این کمیته شرکت می‌کنند. انجمن حسابداران خبره ایران از سال ۲۰۰۲ به عضویت این کمیته پیوست و اخیراً عضویتش به مدت ۲ سال تمدید شده است. سایر اعضای کمیته را در حال حاضر کشورهای امریکا، انگلستان، استرالیا، ایرلند، ایتالیا، فرانسه، ترکیه، هلند، مالزی، آرژانتین، هند، نیجریه، هنگ کنگ و کانادا تشکیل می‌دهند. دبیر و مدیر فنی کمیته از جانب ایفک تعیین می‌شود.

حسابرس

کمیته چه وظایفی را در دستور کار خود دارد؟

فخاریان

برخی از موضوعها و مباحثی که معمولاً در دستور کار کمیته قرار می‌گیرند به قرار زیر است:

• تعیین پروژه‌های تحقیقاتی و مطالعاتی که بر پایه آن، کتاب، رهنمود و نوشتارهای دیگر برای استفاده حسابداران سراسر جهان انتشار می‌یابد. پیگیری پروژه‌های تحقیقاتی، نهایی سازی و انتشار آنها به

عهده کمیته است؛

• تعیین موضوع محوری هر سال و تمرکز همه اعضا بر موضوع مورد نظر و انتشار محصول فکری اعضای کمیته؛

• تعیین مقالات برگزیده سال در زمینه‌های حسابداری و حسابداری مدیریت و انتشار آن؛

• سایر مسائل و مباحثی که حسب ضرورت توسط اعضا مطرح می‌شود و یا بر پایه نیازسنجی در حرفه حسابداری موضوعیت پیدا می‌کند.

جلسات رسمی کمیته هر ۶ ماه یک بار، در یکی از کشورهای عضو تشکیل می‌شود که ضمن آن طی ۳ روز به بحث و تبادل نظر و تصمیمگیری در مورد مباحثی که در دستور جلسه قرار دارد می‌پردازند. طبق روال کمیته، گروههای کاری گوناگون برای پیشبرد تصمیمات اجلاس تشکیل می‌شود و به هر یک از اعضا وظایف مشخصی محول می‌شود. طی ۶ ماهه تا تشکیل اجلاس بعدی، گروههای کاری در تبادل نظرهای منظم به تهیه مطالب و محصولات فکری خویش می‌پردازند و نتایج را برای اطلاع و تصمیمگیری به کمیته ارائه می‌کنند.

حسابرس

آخرین اجلاس کمیته در چه زمانی تشکیل شد و مباحث محوری آن چه بود؟

فخاریان

در آخرین اجلاس کمیته که در ماه مارس ۲۰۰۴ در پاریس تشکیل شد مباحث پراهمیت و گوناگونی مورد تبادل نظر قرار گرفت و برپایه این مباحث برنامه‌های فعالیتها تدوین شد. برخی از مباحث و موضوعهای پراهمیتی که در حال حاضر در دستور کار کمیته قرار دارد به قرار زیر است:

حاکمیت بنگاه

بر پایه تحقیق انجام یافته توسط انجمن حسابداران خبره مدیریت انگلستان (CIMA) کتابی در زمینه حاکمیت بنگاه^۲ و وظایف حسابداران حرفه‌ای در جهت انعکاس فعالیت و عملکرد راهبران بنگاه انتشار یافته است. این کتاب به موردکاوی تحلیلی در خصوص تعدادی از تجربه‌های ناموفق مانند شرکت انرون (Enron) و تجربه‌های موفق مانند شرکت توتال (Total) فرانسه پرداخته و نقش حسابداری در انعکاس و گزارشگری شفاف عملکرد حاکمیت بنگاه را تشریح کرده است.

با توجه به تحولات دائمی در محیط کسب و کار و تغییر و تحول در حرفه حسابداری آموزش مستمر حسابداران حرفه‌ای در جهت پاسخگویی به نیازهای جدید استفاده‌کنندگان از گزارشها به عنوان امری ضروری و اجتناب‌ناپذیر مطرح است

پایداری بنگاه

ایفای مسئولیتهای اجتماعی بنگاههای اقتصادی یکی از عوامل پراهمیت در پایداری^۳ شرکتهاست. بحث در خصوص مسئولیتهای اجتماعی، حسابداری محیط زیست و انعکاس و گزارشگری عوامل تاثیرگذار بر پایداری بنگاهها موضوع محوری دیگری است که در دستور کار کمیته قرار دارد.

تحولات ضروری در گزارشگری

نقد گزارشگری متعارف و کوشش در جهت احیای اعتبار گزارشهای مالی از جمله از طریق جامعیت بخشیدن به گزارشها و افزودن شاخصهای غیرمالی به گزارشها یکی دیگر از موضوعهای پراهمیتی است که توسط انجمنهای حرفه‌ای جهان و فدراسیون بین‌المللی حسابداران مطرح شده و زمینه‌های تحول در گزارشگری به بازار سرمایه را فراهم کرده است.

اخلاق سازمانی و اخلاق حرفه‌ای

اخلاق سازمانی^۴ و اخلاق حرفه‌ای^۵ به عنوان عناصر تضمین‌کننده سلامت بنگاه و اعتباربخشی به خدمات حسابداران حرفه‌ای موضوعی است که کار گسترده‌ای در مورد آن انجام یافته و بزودی به صورت رهنمود انتشار خواهد یافت.

آموزش مستمر

با توجه به تحولات دائمی در محیط کسب و کار و تغییر و تحول در حرفه حسابداری، آموزش مستمر حسابداران حرفه‌ای در جهت پاسخگویی به نیازهای جدید استفاده‌کنندگان از گزارشها به عنوان امری ضروری و اجتناب‌ناپذیر مطرح است. بررسی برنامه و محتوای آموزش مستمر و چگونگی بروزرنگ داشتن حسابداران حرفه‌ای همواره از طرف کمیته دنبال شده و دستاورد بررسی و

مطالعات انجام یافته در دسامبر سال ۲۰۰۴ انتشار خواهد یافت.

مطالب فوق که نمونه‌وار مطرح شد و سایر موضوعهایی که توسط اعضای کمیته و انجمنهای حرفه‌ای سراسر جهان با هماهنگی این کمیته مورد بحث و تبادل نظر قرار می‌گیرد مدون و مکتوب شده و در اختیار کلیه اعضا و حسابداران جهان قرار می‌گیرد.

حسابرس

حضور انجمن حسابداران خبره ایران در این کمیته چه آثاری در برداشته و شما به عنوان نماینده انجمن چه نقشی در کمیته داشته‌اید؟

فخاریان

قبلاً لازم است اشاره کنم که تقاضا و رقابت زیاد از جانب انجمنهای حرفه‌ای کشورهای مختلف برای عضویت در هر یک از کمیته‌های ایفک وجود دارد. حضور انجمن حسابداران خبره ایران در «کمیته حسابداران حرفه‌ای فعال در بنگاهها» فرصت مغتنمی برای آگاهی از تحولات در حسابداری مدیریت، نقش و جایگاه حسابداران حرفه‌ای در جهان است. به علاوه از این طریق فرصت انتقال دانش و تجربه‌های سایر انجمنها به حرفه حسابداری ایران فراهم می‌گردد. انجمن حسابداران خبره ایران تاکنون ۳ سمینار وسیع، از جمله یک سمینار سراسری را برپایه مباحث این کمیته و منابعی که منتشر کرده برگزار نموده و سمینار دیگری را برای دی ماه سال جاری تدارک دیده است. حضور نماینده انجمن در هیئت داوری انتخاب مقالات برگزیده سال در زمینه حسابداری مدیریت و مدیریت مالی و مشارکت در تعدادی از پروژه‌های تحقیقاتی، ضمن آنکه برای انجمن و حرفه حسابداری ایران موجب افتخار است، فرصت ارزشمندی را هم برای تحقق هدفهای انجمن که توسعه حسابداری مدیریت در آینده است، فراهم آورده است.

حسابرس

برای جنابعالی آرزوی موفقیت داریم و امیدواریم شاهد توسعه روزافزون حرفه حسابداری و حسابرسی در ایران باشیم.

پانزدهشتها:

- 1 - Professional Accountants in Business (PAIB)
- 2 - Corporate Governance
- 3 - Sustainability
- 4 - Corporate Ethics
- 5 - Professional Ethics